

Datum: 2025-01-10
Dnr: MHN-2024-1355-012
Version: 1.1

Behovsutredning 2025 – 2027

Infoga en bild genom att välja **Bild på startsida**
på fliken **Österåkers kommun**

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Behovsutredning 2025–2027	3
3.	Beskrivning av tillsynsupdraget.....	4
3.1	Tillsynsansvaret.....	4
3.2	Styrande dokument	4
3.2.1	Lagstiftning.....	5
3.2.2	Nationella dokument och mål	5
3.3	Samverkan.....	6
4.	Resurser.....	6
4.1	Underlag för resursberäkning	6
4.2	Miljö- och hälsoskydds nämndens resurser	6
4.2.1	Hur många timmar omfattar en årsarbetskraft?.....	7
4.2.2	Tillgängliga resurser	8
4.2.3	Kompetens och kompetensutveckling.....	8
5.	Behovsutredningens olika delar.....	8
5.1	Tillsynsområden	8
5.2	Styrd tillsyn.....	10
5.3	Händelsestyrd tillsyn	11
5.4	Behovsprioriterad tillsyn	12
5.5	Skattefinansierad tillsyn och verksamhet.....	13
6.	Behov	15
6.1	Skillnad mellan behov och resurser	19

I. Inledning

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos varje operativ tillsynsmyndighet finnas en utredning om det operativa tillsynsbehovet för myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Med operativ tillsyn menas tillsyn som är direkt riktad mot en verksamhetsutövare. Utredningen ska avse tre år och ses över minst en gång varje år. Syftet med behovsutredning är att visa vilket behov av resurser som behövs för att uppfylla Miljö- och hälsoskydds nämndens ansvar för myndighetsarbetet med tillsyn enligt miljöbalken. Enligt livsmedelsverkets föreskrift om offentlig kontroll av livsmedel ska kontrollmyndigheten årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll. Planen ska omfatta en period om minst tre år och omfatta samtliga områden som myndigheten ansvarar för.

För varje verksamhetsår ska tillsynsmyndigheten upprätta en samlad tillsynsplan som ska grundas på registret av tillsynsobjekt samt utredningen om tillsynsbehovet. För övriga delar av miljö- och hälsoskydds nämndens ansvarsområde saknas krav på behovsutredning och tillsynsplaner i lagstiftningen. För att ge en tydlig översikt för hela nämndens verksamhet finns ett behov att alla områden omfattas av behovsutredningen.

Tillsynsplanerna för respektive område redovisas i ”Tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddsområdet, år 2025”, ”Plan för livsmedelskontrollen 2025”, ”Tillsynsplan för alkohol år 2025” och ”Tillsynsplan för tobak och liknande produkter, folköl, receptfria läkemedel och tobaksfria nikotinprodukter år 2025”.

Tillsynsmyndigheten ska årligen följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten. Detta sker genom den verksamhetsberättelse som miljö- och hälsoskyddsavdelningen tar fram varje del- och helår.

Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Ett sådant register över samtliga tillsynsobjekt finns i det verksamhets- och ärendehanteringsprogram (EDP Vision) som används på miljö- och hälsoskyddsavdelningen.

2. Behovsutredning 2025–2027

Förutom tillsyn och kontroll ingår i nämndens arbetsuppgifter att medarbetarna arbetar med service och rådgivning till allmänhet och företag, deltar i näringslivsmöten, svarar på remisser, ingår i arbete med detaljplaner och annan övergripande och styrande planering på förvaltningen. Nämnden har också ansvar och skyldighet för rapportering till nationella och regionala myndigheter och ingår i samverkan inom bland annat Miljösamverkan m fl. För att upprätthålla att medarbetarna har tillräcklig kompetens krävs att tid finns för kompetensutveckling i tillräcklig omfattning både genom inläsning

och utbildning. Tid måste även avsättas för framtagande av taxor, verksamhets- och tillsynsplaner och för att arbeta med verksamhetsutveckling.

Kommunfullmäktige har beslutat att ge Miljö- och hälsoskyddsnämnden en politisk förstärkning, avseenden att ”Motverka brottslighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet under 2025”. Förstärkningen innebär att miljö- och hälsoskyddsavdelningen under 2025 ska kunna lägga mer resurser på att motverka brottslighet inom nämndens verksamhetsområde. Förstärkningen möjliggör kompetensutveckling av inspektörerna för att kunna identifiera brottslighet och fusk i den ordinarie tillsynen, för att öka samverkan och antalet tillsynstillfällen som genomförs tillsammans med polis och för att öka antalet riktade tillsynstillfällen där det finns misstanke om brott.

3. Beskrivning av tillsynsuppdraget

3.1 Tillsynsansvaret

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella och regionala miljömålen samt den nationella kontrollplanen (NKP) inom livsmedelskedjan. Tillsynen ska även leda till nämndens mål och att lokala miljömål uppfylls.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en tillsyns- och kontrollmyndighet vars uppdrag är att på eget initiativ eller efter klagomål i nödvändig utsträckning kontrollera att regler och myndigheternas och domstolarnas beslut efterlevs samt vidta de åtgärder som behövs för att verksamhetsutövare ska följa reglerna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också att fullgöra de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vidare följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och andra frågor inom nämndens ansvarsområde och utarbeta de förslag till åtgärder och handlingsplaner som kan krävas av kommunen samt svara för provtagning som ålagts kommunen med anledning av miljö kvalitetsnormer samt medverka i framtagandet av avfallsplan och annan reglering av avfallsverksamheten i kommunen.

3.2 Styrande dokument

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning, nationella mål och prioriteringar, Österåkers kommuns övergripande mål, nämndens mål, Österåkers kommuns miljömål samt Österåkers kommuns styrande planer och prioriteringar. Kommunens övergripande mål beskrivs i ”Verksamhetsplan 2025–2027, budget 2025”, Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål och strategiska nyckeltal i ”Miljö- och

hälsoskydds nämndens verksamhetsplan 2025–2027, budget 2025” och kommunens miljömål i ”Miljö- och klimatprogram 2030”.

3.2.1 Lagstiftning

De lagar som främst styr Miljö- och hälsoskydds nämndens arbete är: miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, strålskyddslagen, lag och foder och animaliska biprodukter, lagen om sprängämnesprekursorer, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, alkohollagen, Europaparlamentets och rådets (EU) förordning 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter samt lag om åtgärder mot förorening från fartyg.

Miljö- och hälsoskydds nämndens arbete måste även förhålla sig till bland annat kommunallagen, förvaltningslagen, viteslagen, offentlighets- och sekretesslagen och dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation).

3.2.2 Nationella dokument och mål

Riksdagen har fastställt nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och vara uppnådda inom en generation. De ska också vara vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i miljöbalken ska tolkas.

De globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030 antogs 2015.

Sedan 2021 finns en nationell strategi för miljöbalkstillsynen. Strategin är framtagen av Naturvårdsverket tillsammans med övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter. Syftet med strategin är att skapa en mer enhetlig och effektiv tillsyn. Den nationella tillsynsstrategin gäller i fyraårsperioder och omfattar perioden 2022–2025. Utgångspunkten är att strategins fokusområden ligger fast under hela fyraårsperioden och att översyn handlar om eventuella mindre justeringar av preciseringarna. Arbetet med att ta fram en strategi för tillsyn enligt miljöbalken 2026–2029 pågår och under 2025 planeras en ny strategiperiod att lanseras. Enligt miljö tillsynsförordningen ska det framgå hur tillsynsmyndigheterna har tagit hänsyn till den nationella strategin för miljöbalkstillsynen i den tillsynsplan som årligen ska tas fram. Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen redovisas i ”Tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddsområdet, år 2025”.

För livsmedelskontrollen finns en nationell kontrollplan (NKP). NKP är gemensam för alla kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan. Den möjliggör en likvärdig kontroll, med gemensamma mål och prioriteringar i hela landet, med riktlinjer för kvalitetssäkring och utveckling. De gemensamma målen för livsmedelskontrollen redovisas i ”Kontrollplan 2025–2027”.

3.3 Samverkan

För att kunna utföra uppgifterna så effektivt som möjligt kan samverkan med andra vara ett medel. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ingår i Miljösamverkan Stockholms läns (MSL) olika projekt och seminarier inom miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll samt nationella projekt och samverkan anordnade av vägledande myndigheter. Samverkan sker även inom alkoholområde främst beträffande utbildning i ansvarsfull alkoholserving. Samverkan beskrivs mer ingående i respektive områdes tillsynsplan. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ingår även i Miljösamverkan Stockholms läns (MSL) rapportering av nyckeltal. Nyckeltalssamverkans syfte är att arbeta med nyckeltal som kan ligga till grund för en effektivisering och kvalitetshöjning av myndighetsutövningen inom miljö- och hälsoskyddsnämndernas områden i kommunerna.

4. Resurser

4.1 Underlag för resursberäkning

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram en handledning för att underlätta för miljö- och hälsoskyddsnämnderna vid beräkningar av behov och tillgång till resurser ("Handledning till underlag för att beräkna handläggningskostnad per timme"). Efter att ha räknat bort tid för frånvaro (sjuk/VAB och semester) får man fram den totala arbetstiden. Därefter räknar SKR med en schablon för handläggningstid på 60% av den totala arbetstiden. I handläggningstiden ingår all den handläggning som en handläggare i genomsnitt utför, oavsett om tiden betalas via taxeuttag eller skattemedel. SKR poängterar att det är viktigt att kommunen tar ställning till om schablonen stämmer. Detta är en fråga som lyfts och utreds under resursberäkning.

De resterande 40% är tid för övrigt arbete. Övrigt arbete avser både enhets- och förvaltningsgemensamt arbete och sådant övergripande arbete som behövs för att handläggningen ska kunna genomföras på ett effektivt sätt. Det övergripande arbetet som behövs för handläggningen omfattar till exempel samverkan, interna ärendemöten, kvalitets- och rutinarbete, allmän service och rådgivning, utbildningar, arbete under och inför nämnd, registerhantering och annat administrativt arbete. Den del av den övriga tiden som gäller arbete som behövs för att handläggning ska kunna utföras är debiterbar tid. När timavgiften beräknas kommer kostnaden för delar av den övriga tiden att ingå i handläggningstiden.

4.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens resurser

Två delar har analyserats när det gäller tillgången till resurser:

- Hur många timmar finns till förfogande hos en årsarbetskraft?
- Hur fördelas timmarna för en årsarbetskraft mellan handläggningstid för tillsyn, kontroll och övergripande arbete som krävs för

handläggningen samt hur mycket tid som krävs för annat övrigt arbete så som enhets- och förvaltningsgemensamt arbete.

4.2.1 Hur många timmar omfattar en årsarbetskraft?

Österåkers kommun har 40 timmars arbetsvecka vilket innebär att en årsarbetskraft omfattar 2000 timmar, inklusive semester.

Anställda som fyllt 40 år har 31 semesterdagar och anställda som fyllt 50 år har 32 semesterdagar. Anställda har dessutom möjlighet att 'semesterväxla', en växling av semesterdagstillägget till extra lediga dagar. Därmed räknas semester omfatta i genomsnitt 5,5 veckor x 40 h per anställd, det vill säga 220 h/person/år.

Nämnden räknar schablonmässigt med 1600 timmar arbetstid per årsarbetare

För Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet fördelar sig arbetstiden för en arbetskraft enligt nedanstående tabell. Behovsutredningen har visat att nämndens fördelning av tid stämmer överens med SKR:s schablon.

	Timmar	Kommentar
En årsarbetskraft i timmar	2000	
Semester, sjukfrånvaro, VAB och annan frånvaro	400	Uppskattad tid enligt schablon.
Total arbetstid	1600	Totalt arbetad tid.
Avdelnings- och förvaltningsgemensamt arbete	304	Interna möten, lön- och medarbetarsamtal, verksamhetsplanering, miljömålsarbete, krisberedskap och riskskyddsarbete, samt möten och samverkan inom Samhällbyggnadsförvaltningen. Motsvarar 19 % av totalt arbetad tid.
Övergripande arbete som krävs för handläggningen	336	Samverkan, interna ärendemöten, kvalitets- och rutinarbete, information och rådgivning, utbildningar, arbete under och inför nämnd, registerhantering och annat administrativt arbete. Motsvarar 21 % av totalt arbetad tid.
Tillgänglig tid för tillsyn och kontroll	960	Tillgänglig tid för tillsyn och kontroll, så kallad handläggningstid enligt SKR:s schablon. Motsvarar 60 % av totalt arbetad tid.

Under 2025 har det avdelnings- och förvaltningsgemensamma arbetet ökat något till följd av en ökning av tiden för kris och riskskyddsarbete samt övergripande utbildning. Ökningen avser bland annat förebyggande arbete med anledning av att Österåkers kommun ingår i planeringszonen runt Forsmarks kärnkraftverk. Även det övergripande arbete som krävs för handläggningen har

ökat främst till följd av den politiska förstärkningen inom brottsförebyggande arbete som beskrivs i avsnitt 2.

Under 2026 förväntar sig nämnden en återgång till tidigare behov om 290 timmar för det avdelnings- och förvaltningsgemensamt arbete och 310 timmar för det övergripande arbetet som krävs för handläggningen.

4.2.2 Tillgängliga resurser

Behovsutredningen baseras på en schablonmässig beräkning av total arbetstid per person på 1600 timmar per person. Under 2025 finns 21 568 timmar tillgänglig tid. Tillgängliga personella resurser är ca 13,5 årsarbetare fördelat på 15 medarbetare inom tillsyn och kontroll. Då ingår nämndsekreterare och samordning men inte chef, registrator och controller.

4.2.3 Kompetens och kompetensutveckling

För att uppfylla Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar för myndighetsarbetet finns ett behov av kontinuerlig kompetensutveckling. Tid för detta ingår i redovisat behov av tid för övergripande arbete som krävs för handläggningen. Inom livsmedelskontrollen är behovet extra stort med anledning av nyheter inom tillsynsområdet och det finns även kompetenskrav inom området. Inom miljö- och hälsoskyddsområdet förväntas specifika krav på kompetens införas.

5. Behovsutredningens olika delar

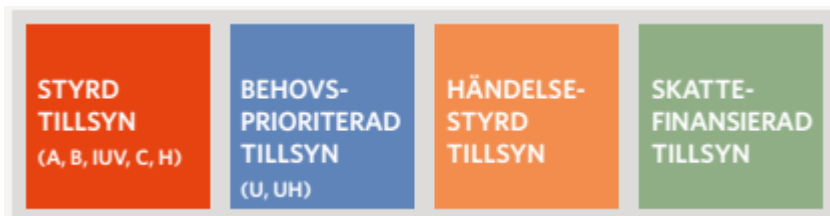
5.1 Tillsynsområden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsansvar har delats i 12 tillsynsområden enligt följande:

1. Miljöfarlig verksamhet
2. Förorenade områden
3. Vattenverksamhet
4. Små avlopp
5. Kemiska produkter och marknadskontroll
6. Avfall
7. MKN, vatten och natur (naturreservat)
8. Hälsoskydd (inklusive enskilt dricksvatten och strålskyddslagen)
9. Försäljningstillsyn (Tobak, tobaksfria nikotinprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare, folköl och receptfria läkemedel)
10. Alkohol
11. Livsmedel (inklusive dricksvatten)
12. Fysisk planering
13. Enhets- och förvaltningsgemensamt arbete
14. Övergripande arbete som krävs för handläggningen

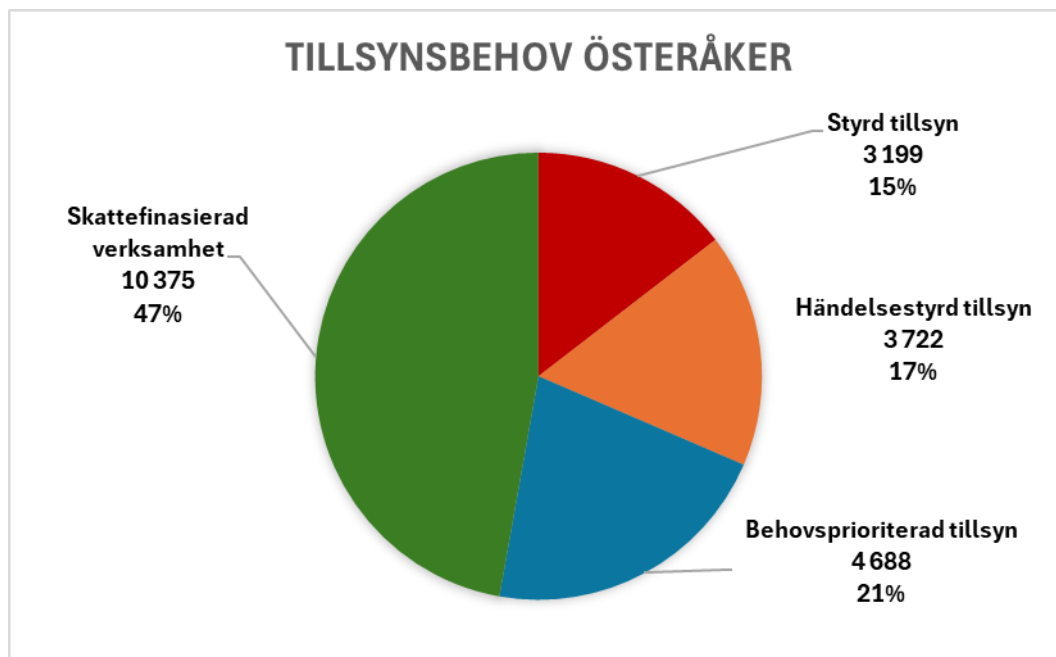
Behovsutredningen utgår från Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) modell för behovsutredningar. Tillsynsbehovet har delats upp i fyra olika delar som tillsammans redovisar behovet:

Styrd och händelsestyrd tillsyn har högst prioritet. Behovsprioriterad tillsyn ingår i tillsyn- och kontrolluppdraget men prioriteras utifrån aktualitet och behov under behovsutredningens period. Skattefinansierad tillsyn omfattar även tillsyn inom övriga områden men sådan tillsyn som inte är möjlig att finansiera med avgifter till exempel kontrollköp, tillsyn av rökfria miljöer, remisser och överklagade ärenden.

Mer information kring hur SKR:s modell för tillsynsbehovsutredningar är uppbyggd och hur bedömningar kan göras finns i SKR:s skrift: Kommunala behovsutredningar - en skrift om tillsynsbehov för miljötillsyn och livsmedelskontroll (ISBN-nummer 978-91-7585-600-1).

Under 2025 fördelar sig tillsynsbehovet inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens område enligt bilden nedan.

Diagram: Behovet av tillsyn under år 2025 fördelat på olika delar enligt SKR:s benämningar.

5.2 Styrd tillsyn

Styrd tillsyn är att jämföra med ett grunduppdrag från staten där kommunen har mindre möjlighet att påverka. Hit hör tillsynsarbete på verksamheter med störst behov och krav, det vill säga tillståndspliktiga verksamheter, så kallade A-, B- och industriutsläppsverksamheter (IED) samt anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter (C) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter (AH). Tillsynsobjekten betalar fast årlig tillsynsavgift och ska ha regelbunden tillsyn.

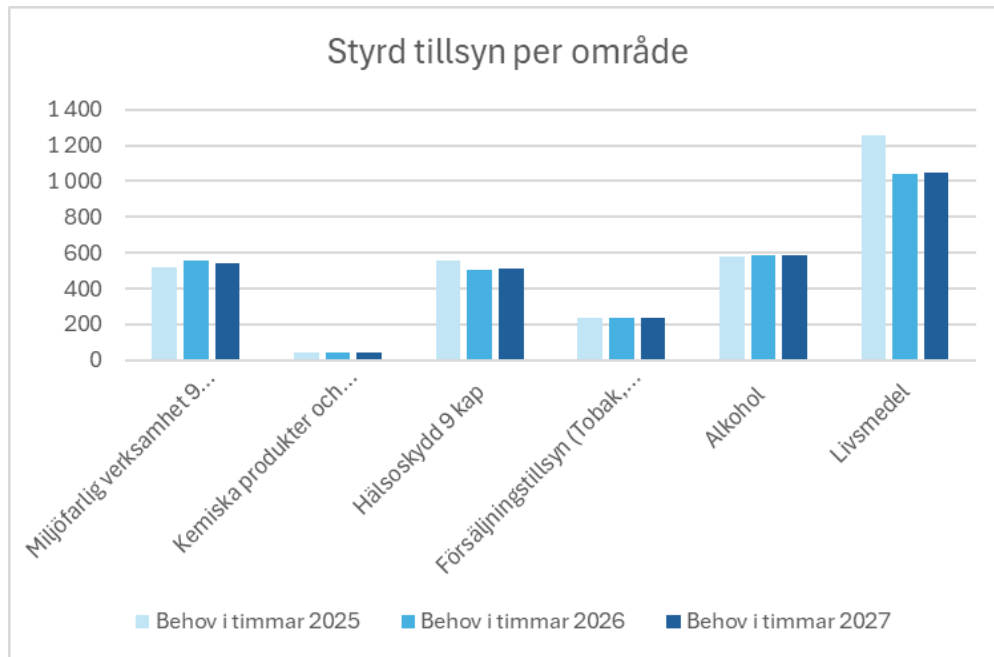
Tillsyn sker genom:

- Utföra inspektioner på verksamheter
- Handlägga inkomna rapporter och analysprogram (bland annat årsrapporter)
- Handlägga kontrollrapporter och andra ärenden gällande köldmedier
- Genomgång av verksameters egenkontrollprogram

Behoven av tid för styrd tillsyn fördelat på de olika tillsynsområdena framgår av tabellen nedan.

Styrd tillsyn per område	Behov i	Behov i	Behov i
	timmar 2025	timmar 2026	timmar 2027
Miljöfarlig verksamhet 9 kap, 12 kap	522	556	538
Kemiska produkter och marknadskontroll 14 kap	45	45	45
Hälsoskydd 9 kap	555	505	515
Försäljningstillsyn (Tobak, folköl, e-cigg och läkemedel)	239	239	239
Alkohol	580	590	590
Livsmedel	1 258	1 038	1 046
Totalsumma	3 199	2 973	2 973

Tabell 11: Behoven av tid för styrd tillsyn inom olika tillsynsområden. För de tillsynsområden som inte ingår i tabellen saknas styrd tillsyn.

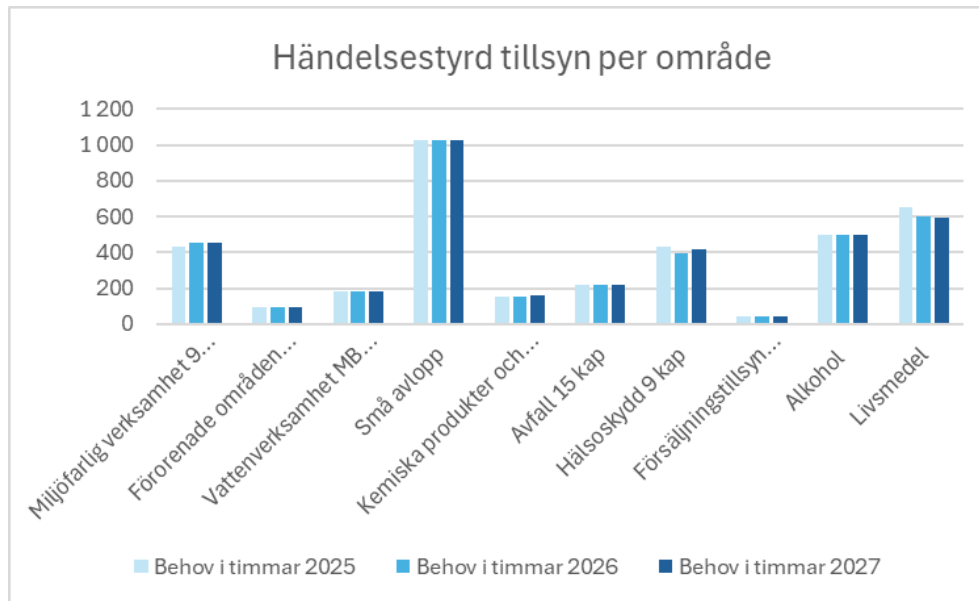
5.3 Händelsestyrd tillsyn

Händelsestyrd tillsyn omfattar inkommande ärenden som till exempel anmälningar, ansökningar, klagomål, remisser som inte heller kan påverkas. Det är ett löpande arbete som tillsynsmyndigheten ständigt utför i enlighet med lagar och bestämmelser utan att det tar resurser från den styrda tillsynen. Även diarieföring, fakturering, registerhållning och liknande hör hit.

Behoven av tid för händelsestyrd tillsyn fördelat på de olika tillsynsområdena framgår av tabellen nedan.

Händelsestyrd tillsyn per område	Behov i timmar 2025	Behov i timmar 2026	Behov i timmar 2027
Miljöfarlig verksamhet 9 kap, 12 kap	430	455	455
Förorenade områden MB 10 kap	95	95	95
Vattenverksamhet MB 11 kap	185	185	185
Små avlopp	1 030	1 030	1 030
Kemiska produkter och marknadskontroll 14 kap	150	155	160
Avfall 15 kap	215	215	215
Hälsoskydd 9 kap	430	395	420
Försäljningstillsyn (Tobak, folköl, e-cigg och läkemedel)	42	42	42
Alkohol	496	496	496
Livsmedel	649	602	592
Totalsumma	3 722	3 670	3 690

Tabell 2: Behoven av tid för händelsestyrd tillsyn inom olika tillsynsområden. För de tillsynsområden som inte ingår i tabellen saknas händelsestyrd tillsyn.

5.4 Behovsprioriterad tillsyn

Behovsprioriterad tillsyn omfattar tillsyn på verksamheter som inte är anmälningspliktiga; miljöfarliga verksamheter (U) och hälsoskyddsverksamheter (UH). Tillsynen utförs oftast i projektform och genom tillsynskampanjer. Sådant arbete initieras lokalt, regionalt eller från centrala myndigheter, till exempel genom den nationella miljöbalksstrategin.

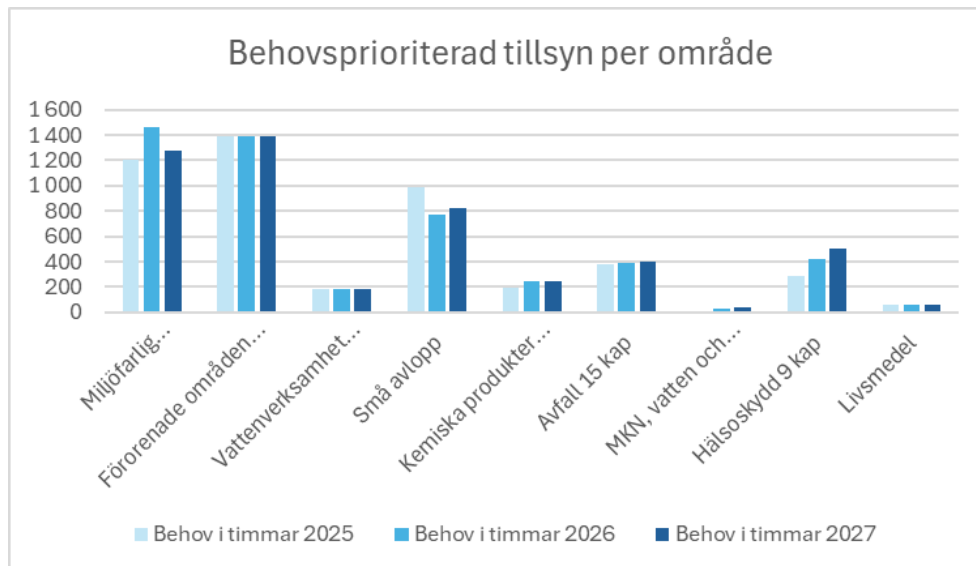
Vid bedömningen används en planeringsmatris. Genom att bedöma de olika branschernas tillsynsbehov, från högt till sporadiskt, får kommunen en uppfattning om hur ofta de olika branscherna behöver besökas (tillsynsfrekvens). Branschens risk för hälsa och miljö samt de lokala förutsättningarna används som utgångspunkt för att göra bedömningen.

Tillsynsobjekt kan antingen åläggas med att betala en fast årlig tillsynsavgift eller debiteras med timavgift då tillsynsmyndigheten utför tillsyn. I Österåkers kommun debiteras de flesta verksamheter med behovsprioriterade tillsynsavgift för faktiskt nedlagd tid efter genomförd tillsyn. Ett fåtal U-anläggningar har fast årlig tillsynsavgift, det är verksamheter som har ett regelbundet tillsynsbehov.

Behoven av tid för behovsprioriterad tillsyn fördelat på de olika tillsynsområdena framgår av tabellen nedan.

Behovsprioriterad tillsyn per område	Behov i timmar 2025	Behov i timmar 2026	Behov i timmar 2027
Miljöfarlig verksamhet 9 kap, 12 kap	1 208	1 467	1 273
Förorenade områden MB 10 kap	1 385	1 385	1 385
Vattenverksamhet MB 11 kap	180	180	180
Små avlopp	990	770	820
Kemiska produkter och marknadskontroll 14 kap	197	250	250
Avfall 15 kap	380	385	405
MKN, vatten och natur 5,7,8 kap	0	25	35
Hälsoskydd 9 kap	284	425	505
Livsmedel	64	64	64
Totalsumma	4 688	4 951	4 917

Tabell 3: Behoven av tid för behovsprioriterad tillsyn inom olika tillsynsområden. För de tillsynsområden som inte ingår i tabellen saknas behovsprioriterad tillsyn.

5.5 Skattefinansierad tillsyn och verksamhet

Skattefinansierad tillsyn innefattar myndighetens skyldighet att lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde, i enlighet med förvaltningslagen. Hjälpen ska lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildas hjälp av behov och myndighetens verksamhet. Frågor från enskilda ska besvaras så snart som möjligt. Varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

För att nämndens arbete ska fungera ändamålsenligt och effektivt krävs ett löpande övergripande arbete. Det övergripande arbetet bidrar till att tillsynen ska utföras effektivt, rättssäkert och enkelt.

Behoven av tid för skattefinansierat arbete fördelat på de olika tillsynsområdena framgår av tabellen nedan.

Skattefinansierad verksamhet utan avgiftsintäkter	Behov i timmar 2025	Behov i timmar 2026	Behov i timmar 2027
MKN, vatten och natur 5,7,8 kap	40	40	40
Hälsoskydd 9 kap	70	70	70
Försäljningstillsyn (Tobak, folköl, e-cigg och läkemedel)	260	260	260
Fysisk planering	30	30	30
Enhets- och förvaltningsgemensamt	4 135	4 115	4 135
Övergripande arbete (som krävs för handläggning)	4 650	4 500	4 500
Samordning och nämndsamordning	950	950	950
Totalsumma	10 135	9 965	9 985
Totalsumma behovsutredning	21 984	21 799	21 805
Andel skattefinansiering utan avgiftsintäkter	46%	46%	46%

Tabell 4: Behoven av tid för skattefinansierat arbete inom olika tillsynsområden. För de tillsynsområden som inte ingår i tabellen saknas skattefinansierad tillsyn.

I det enhets- och förvaltningsgemensamma arbetet ingår bland annat tid för verksamhetsplanering, krisberedskap och riskskyddsarbete, avdelningsmöten samt möten och samverkan inom samhällbyggnadsförvaltningen.

I det övergripande arbetet som krävs för handläggningen ingår bland annat tid för arbete med taxor, delegationsordning, digitalisering, webb, blanketter, rutiner, utbildning och kompetensutveckling inom samtliga tillsynsområdena, samverkan i regionen, myndighetsrapporteringar, remisser från andra myndigheter samt allmän service, utlämnande av allmän handling, rådgivning och registerhållning inom samtliga tillsynsområdena.

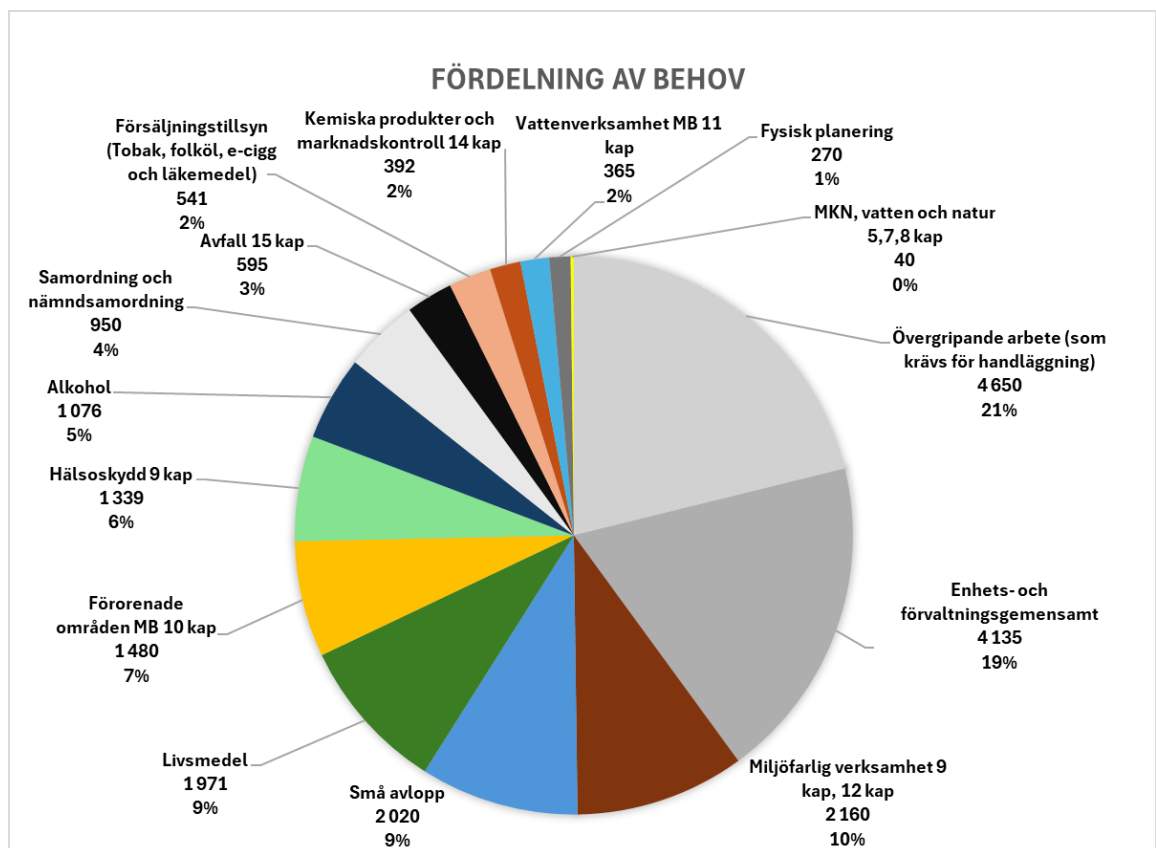
Österåkers kommun ingår i planeringszonen för Forsmarks kärnkraftverk som utgörs av området mellan cirka 25 och 100 kilometer från kärnkraftverket. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär det att nämnden ska ha beredskap för att kunna utföra strålningsmätningar i händelse av kärnteknisk olycka. Länsstyrelsen samordnar kommunerna i Stockholms län och tar fram vägledning. Arbetet består i att delta i samarbetsmöten regionalt och inom kommunen, ta fram en plan för strålningsmätning och delta i övningar.

Under 2025 kommer extra resurser att läggas på brottsförebyggande arbete inom samtliga tillsynsområden. Det är resultatet av en politisk förstärkning av brottsförebyggande arbete inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Arbetet kommer att omfatta samverkan med polis och andra myndigheter, kompetensutveckling hos personalen, samsyn och samverkan med andra kommuner.

Det brottsförebyggande arbetet kommer även att utföras inom ramen för styrd och behovsprioriterad tillsyn genom att lägga extra fokus på de frågor som är relevanta för att upptäcka och förebygga brott.

6. Behov

Behovsutredningen visar det årliga behovet av resurser för åren 2025–2027. Behovsutredningen visar att det under 2025 finns ett behov på knappt 14 årsarbetskrafter. Behovet är fördelat inom olika tillsynsområden enligt diagrammet nedan.

Diagram: Fördelning av behov under år 2025 redovisat som antal timmar och procentuell andel av det totala behovet.

Behovet av tillsyn är fördelat på olika typer av tillsyn så som styrd, händelsestyrd, behovsprioriterad och skattefinansierad tillsyn. Behovet inom de olika tillsynsområdena uppdelat på typ av tillsyn redovisas i tabellen nedan.

Behovsutredning	Behov i	Behov i	Behov i
	timmar 2025	timmar 2026	timmar 2027
Miljöfartig verksamhet 9 kap, 12 kap	2 160	2 478	2 266
A Styrtd tillsyn	522	556	538
B Händelsestyrd tillsyn	430	455	455
C Behovsprioriterad tillsyn	1 208	1 467	1 273
Förerenade områden MB 10 kap	1 480	1 480	1 480
B Händelsestyrd tillsyn	95	95	95
C Behovsprioriterad tillsyn	1 385	1 385	1 385
Vattenverksamhet MB 11 kap	365	365	365
B Händelsestyrd tillsyn	185	185	185
C Behovsprioriterad tillsyn	180	180	180
Små avlopp	2 020	1 800	1 850
B Händelsestyrd tillsyn	1 030	1 030	1 030
C Behovsprioriterad tillsyn	990	770	820
Kemiska produkter och marknadskontroll 14 kap	392	450	455
A Styrtd tillsyn	45	45	45
B Händelsestyrd tillsyn	150	155	160
C Behovsprioriterad tillsyn	197	250	250
Avfall 15 kap	595	600	620
B Händelsestyrd tillsyn	215	215	215
C Behovsprioriterad tillsyn	380	385	405
MKN, vatten och natur 5,7,8 kap	40	65	75
C Behovsprioriterad tillsyn	0	25	35
E Skattefinansierad	40	40	40
Hälsoskydd 9 kap	1 339	1 395	1 510
A Styrtd tillsyn	555	505	515
B Händelsestyrd tillsyn	430	395	420
C Behovsprioriterad tillsyn	284	425	505
E Skattefinansierad	70	70	70
Försäljningstillsyn (Tobak, folköl, e-cigg och läkemedel)	541	541	541
A Styrtd tillsyn	239	239	239
B Händelsestyrd tillsyn	42	42	42
E Skattefinansierad	260	260	260
Alkohol	1 076	1 086	1 086
A Styrtd tillsyn	580	590	590
B Händelsestyrd tillsyn	496	496	496
Livsmedel	1 971	1 704	1 702
A Styrtd tillsyn	1 258	1 038	1 046
B Händelsestyrd tillsyn	649	602	592
C Behovsprioriterad tillsyn	64	64	64
Fysisk planering	270	270	270
D Interndebitering tillsyn	240	240	240
E Skattefinansierad	30	30	30
Enhets- och förvaltningsgemensamt	4 135	4 115	4 135
E Skattefinansierad	4 135	4 115	4 135
Övergripande arbete (som krävs för handläggning)	4 650	4 500	4 500
E Skattefinansierad	4 650	4 500	4 500
Samordning och nämndsamordning	950	950	950
E Skattefinansierad	950	950	950
Totalsumma behovsutredning	21 984	21 799	21 805

Tabell: Tillsynsbehovet uppdelat på styrd tillsyn, händelsestyrd och behovsprioriterad tillsyn inom de olika tillsynsområdena.

Skillnaden i behovet mellan olika år kan bero på specifika tillsynsprojekt som tar mycket tid i anspråk och mer långsiktiga förändringar i tillsynsbehov. Nedan beskrivs förändringar jämfört med tidigare år eller inom behovsperioden.

Under 2025 kommer utökade resurser att läggas på brottsförebyggande arbete inom samtliga tillsynsområden och främst inom det övergripande arbetet till följd resultatet av den politiska förstärkningen av brottsförebyggande arbete inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Det ökade behovet av tillsyn av vattenverksamhet beror på behovet av tillsyn i grunda havsvikar och tillsyn av vandringshinder. Båda dessa ingår i det behov av tillsyn som pekas ut i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen. Tillsynen av vattenverksamhet i grunda havsvikar avser främst olovliga vattenverksamheter, till exempel exploatering av stränder i skyddsvärda vikar, och är ofta kopplade till Byggnadsnämndens tillsyn avseende olovliga åtgärder som saknar strandskyddsdispens. Tillsyn av vandringshinder avser främst olovliga vattenverksamheter som utgör vandringshinder i vattendrag.

Det ökade behovet under 2025 och kommande år inom tillsynsområdet kemiska produkter och marknadskontroll beror bland annat på behov av att utföra marknadskontroll av tobak. Tillsynen av tobak kommer att genomföras 2026 då vägledning från tillsynsvägläsnade myndigheter förväntas vara klar. Det ökade behovet avser även tillsyn av övrig kemikalielagstiftning. Under 2025 finns behov av att delta i nationella tillsynsprojekt av bekämpningsmedel hos försäljare samt växtskyddsmedel hos försäljare och användare. Kommande år finns behov av tillsyn enligt bland annat CLP-, REACH- och biocidförordningen.

I behovsutredningen 2024 gjordes en bedömning av behovet att behovet skulle kraftigt öka på grund av ny anmälningsplikt och ökade krav på sortering av avfall och flera ändringar i avfallsreglerna. Det har visat sig att behovet inte var fullt så högt i nuläget och i behovsutredningen 2025 och framåt har behovet därför justerats. Under 2025 ses ett ökat behov för inkommande ärenden gällande ansökan om olika avfallsdispenser och avfallsrelaterade klagomål, bland annat nedskräpning. Därutöver tillkommer ett ökat behov under kommande år för att arbeta med tillsyn av avfallsbrottslighet, avfallshantering på fritidsbåtshamnar och utökade krav på sortering av avfall.

Antalet klagomål på buller, grannstörningar mm inom hälsoskyddsområdet ökade kraftigt under pandemin och har därefter fortsatt vara många. Utredningarna av klagomål är i många fall omfattande och resurskrävande och någon minskning förväntas inte kommande år. Det förväntade ökade resursbehovet inom hälsoskyddet till följd av att kommunen växer med fler skolor, förskolor och andra hälsoskyddsverksamheter har till viss del avstannat till följd ett minskat bostadsbyggande. Antalet hälsoskyddsverksamheter förväntas öka igen framöver.

Arbetet med bygglovsremisser och deltagande vid framtagande av nya detaljplaner förväntas ligga kvar på samma nivå som tidigare.

Inom livsmedelskontrollen beräknas ett minskat resursbehov 2025 jämfört med tidigare år och med ytterligare beräknad minskning 2026 och 2027. Den nya riskklassningen innebär en beräknad kontrollfrekvens som i den flesta fallen innebär färre kontroller än tidigare. Riskklassningen innebär även att alla livsmedelsanläggningar inledningsvis får två, inom 12 månader, på varandra följande kontroller som omfattar samtliga kontrollområden som berör anläggningen. Sammantaget leder detta till att de beräknade planerade kontrollerna över tid blir färre än med tidigare riskklassning. Resurser måste dock finnas för att hantera uppföljningar, klagomål, nytillkommande anläggningar och omklassningar av befintliga anläggningar. Omklassningar ska ske vid förändrad verksamhet eller ägare.

I det övergripande arbetet som krävs för handläggningen ingår bland annat tid för arbete med taxor, delegationsordning, digitalisering, webb, blanketter, rutiner, utbildning och kompetensutveckling inom samtliga tillsynsområdena, samverkan i regionen, myndighetsrapporteringar, remisser från andra myndigheter samt allmän service, utlämnande av allmän handling, rådgivning och registerhållning inom samtliga tillsynsområdena. Här ingår även det brottsförebyggande arbetet enligt den politiska förstärkningen som har beskrivits ovan.

Prioritetsordning samt övergripande verksamhet	Behov i timmar 2025	Behov i timmar 2026	Behov i timmar 2027
Prioritetsordning 1	7 017	6 740	6 770
A Styrd tillsyn	3 199	2 973	2 973
B Händelsestyd tillsyn	3 633	3 582	3 612
D Interndebering tillsyn	170	170	170
E Skattefinansierad	15	15	15
Prioritetsordning 2	7 932	8 177	8 113
B Händelsestyd tillsyn	70	70	60
C Behovsprioriterad tillsyn	3 337	3 602	3 528
D Interndebering tillsyn	70	70	70
E Skattefinansierad	4 455	4 435	4 455
Prioritetsordning 3	1 255	1 128	1 087
B Händelsestyd tillsyn	19	19	18
C Behovsprioriterad tillsyn	1 171	1 044	1 004
E Skattefinansierad	65	65	65
Prioritetsordning 4	180	305	385
C Behovsprioriterad tillsyn	180	305	385
Övergripande arbete (handläggning), samordning, nämnd	5 600	5 450	5 450
E Skattefinansierad	5 600	5 450	5 450
Totalsumma	21 984	21 799	21 805

6.1 Skillnad mellan behov och resurser

Behovsutredningen visar att skillnaden mellan behovet på knappt 14 årsarbetskrafter och tillgängliga personella resurser på 13,5 årsarbetare i dagsläget är lite drygt 400 timmar.

Då behovet av tillsyn överskrider tillgängliga resurser under 2025 innebär det att hela behovet inte har kunnat tillgodoses i tillsynsplanen för 2025.

Styrd tillsyn och kontroll har prioriterats vilket innebär att det främst är livsmedelskontroll av nya anläggningar, behovsprioriterad tillsyn av vattenverksamhet inom grunda havsvikar och vandringshinder, samt enhets- och förvaltningsgemensamt arbete som inte fullt ut har kunnat planeras för 2025.

Inom livsmedelskontrollen är det främst tid för att kontrollera nya anläggningar som inte har kunnat planeras fullt ut. Hur många nya anläggningar som startar i kommunen är en uppskattning och viss variation kan ses mellan åren. Som har beskrivits ovan är det dessutom svårt att planera kontrollbehovet inom livsmedelsområdet de kommande åren, det är därför möjligt att tid från andra områden kan komma att omprioriteras till nya anläggningar. Beträffande kontrollen av nya anläggningar som startar under senare delen av 2025 kan den komma att flyttas till i början av 2026.

Gällande tillsynen av vattenverksamhet kommer miljö- och hälsoskyddsavdelningen att utreda metodik och behov för att om möjligt skapa ett ökat utrymme för att arbeta med området kommande år. Bland annat kommer samverkan med Byggnadsnämndens tillsyn av strandskydd utredas och en inventering genomförs för att ta fram en mer utförlig plan för tillsynen.

Gällande behoven inom det enhets- och förvaltningsgemensamma arbetet omfattas de av planerade effektiviseringar. Det pågår ett utvecklingsarbete kopplat till webb och e-tjänster för att göra det lättare för medborgare och företag att hitta information på webben och att använda e-tjänster. För att effektiviseringen ska få god effekt på hantering av inkommande handlingar behöver integrerade e-tjänster införas. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen samarbetar även med servicecenter för att förenkla kontakten med medborgare och företag genom att ytterligare förbättra ”en väg in till kommen”.